

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Załącznik nr 2
do Regulaminu wyboru projektów
w ramach programu Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska 2021-2027
nr naboru FEDS.02.06-IZ.00-059/23

Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 2.6. Gospodarka ściekowa - ZIT

Główną funkcją wskaźników jest zmierzenie, na ile cel główny projektu zostały zrealizowany. Wskaźniki służą ilościowej prezentacji działań podjętych w ramach projektu i ich rezultatów. W trakcie realizacji projektu wskaźniki powinny umożliwiać mierzenie jego postępu względem celów projektu.

Wybór wskaźników projektu powinien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami, które wnioskodawca zamierza podjąć w ramach projektu. Do celu głównego projektu wnioskodawca powinien dobrać odpowiednie wskaźniki, produktu i rezultatu bezpośredniego. Muszą być logicznie powiązane z projektem i spójne.

Każdy ze wskaźników powinien posiadać następujące cechy:

- **adekwatność** – wskaźnik powinien być dostosowany do charakteru projektu oraz oczekiwanych efektów związanych z jego realizacją;
- **mierzalność** – wskaźnik powinien być kwantyfikowalny, tj. wyrażony w wartościach liczbowych bądź finansowych;
- **wiarygodność** – wskaźnik powinien być zdefiniowany w taki sposób, aby jego weryfikacja nie powodowała trudności;
- **dostępność** – wskaźnik powinien być łatwy do określenia w wyniku realizacji projektu;
- **określony w czasie** – wartość wskaźnika powinna zostać określona w czasie, tj. określony rok osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika oraz okres, w którym będzie mierzony wskaźnik.

Odpowiednio we wniosku o dofinansowanie należy określić, w jaki sposób mierzona będzie realizacja celu poprzez ustalenie wskaźników. Należy określić, co najmniej jeden podstawowy i mierzalny wskaźnik, który w sposób precyzyjny umożliwi weryfikację stopnia realizacji celu głównego projektu.

W ramach FEDS 2021-2027 rozróżnia się następujące wskaźniki:

- a) **kluczowe wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki ujęte w FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027 pochodzące z LWK 2021¹;
- b) **specyficzne dla programu wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki ujęte w FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027

¹ Lista wskaźników kluczowych, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 poz. 1079)

- c) **specyficzne dla projektu wskaźniki produktu i rezultatu** – wskaźniki specyficzne dla projektu podlegają monitorowaniu i rozliczeniu wyłącznie na poziomie projektu.
- d) **Informacyjne** – dane na temat realizacji takich wskaźników są pozyskiwane z poziomu projektu w procesie monitorowania, ale poziom ich wykonania w projekcie nie stanowi przedmiotu rozliczenia z beneficjentem;

Wymagania w zakresie wskaźników w projekcie:

W ramach wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca określa wskaźniki służące pomiarowi działań i celów założonych w projekcie. Wskaźniki w ramach projektu należy określić mając w szczególności na uwadze zapisy Regulaminu dla naboru.

W przypadku, gdy w ramach danego Działania uwzględniony został wskaźnik z FEDS 2021-2027, SZOP FEDS 2021-2027, który odzwierciedla zakres projektu, jego wykazanie dla wnioskodawcy jest obligatoryjne.

Wskaźniki produktu są to wskaźniki powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie, mierzone konkretnymi wielkościami. Liczone są w jednostkach fizycznych lub monetarnych. Wybrane przez wnioskodawcę wskaźniki muszą być adekwatne do zakresu projektu oraz mają być powiązane z głównymi kategoriami wydatków w projekcie.

Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania „Jednostki miary”, „Wartość bazowej”, „Wartości docelowej wskaźnika”, a także „Sposób pomiaru wskaźnika”.

Wartość bazową należy określić na poziomie 0.

Wartość docelowa dla wskaźnika produktu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument (np. protokół odbioru robót).

W ramach wniosku o dofinansowanie wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu z poniższej tabeli, odpowiadające celowi projektu.

Nazwa wskaźnika produktu	Jedn. miary	Definicja wskaźnika	Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik
Wydajność nowo wybudowanych lub zmodernizowanych instalacji oczyszczania ścieków (WLWK-RCO032)	RLM	Dodatkowa wydajność instalacji oczyszczania ścieków nowo wybudowanych lub zmodernizowanych w ramach projektów objętych wsparciem. Zmodernizowana wydajność odnosi się do znacznych ulepszeń w metodzie oczyszczania ścieków (przykład: od oczyszczania pierwotnego do wtórnego). Równoważną liczbę mieszkańców (1 RLM) definiuje się jako ładunek organiczny ulegający biodegradacji, wyrażony pięciodobowym biochemicznym zapotrzebowaniem na tlen (BZT5), w ilości 60 g tlenu na dzień. (Zob. dyrektywę Rady 91/271/EWG w odniesieniach)	FEDS 2021-2027
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego	osoby	Liczba osób objętych projektami wspieranymi przez fundusze w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego.	FEDS 2021-2027

rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO074)			
Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO075)	szt.	Liczba wkładów w strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego zgłoszonych według każdego celu szczegółowego wnoszonych z funduszy zgodnie z art. 28 lit. a) i c) CPR. Wartości wskaźnika uwzględniają zatem, na poziomie celu szczegółowego, oddzielną liczbę wkładów finansowych w strategii terytorialne.	FEDS 2021-2027
Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (WLWK-PLRO047)	km	Wskaźnik mierzy długość wybudowanego przewodu kanalizacyjnego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oraz z przyłączami którymi odprowadzane są ścieki. Przez budowę sieci kanalizacji należy rozumieć jej budowę od podstaw. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przez przyłącze kanalizacyjne rozumie się odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej.	FEDS 2021-2027
Liczba rozbudowanych / przebudowanych / zmodernizowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (WLWK-PLRO052)	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę rozbudowanych i/lub zmodernizowanych oczyszczalni ścieków w ramach realizowanych projektów. Przez rozbudowę należy rozumieć działania prowadzące do zwiększenia przepustowości oczyszczalni. Przez przebudowę należy przez to rozumieć wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych para-metrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego. Przez modernizację należy rozumieć działania prowadzące do poprawy jakości odprowadzanych ścieków lub modernizację części osadowej oczyszczalni.	SZOP FEDS 2021-2027
Długość wybudowanej sieci wodociągowej (WLWK-PLRO045)	km	Wskaźnik mierzy długość wybudowanego przewodu wodociągowego wraz z uzbrojeniem i urządzeniami oraz z przyłączami którymi doprowadzana jest woda w ramach realizacji projektu. Przez budowę sieci wodociągowej należy rozumieć jej budowę od podstaw. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przez przyłącze wodociągowe rozumie się odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba doposażonych stacji uzdatniania wody (WLWK-PLRO056)	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę doposażonych stacji uzdatniania wody w wyniku realizacji projektu. Stacja uzdatniania wody - zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do procesu uzdatniania wody, czyli doprowadzenia wody zanieczyszczonej do stanu czystości wymaganego dla danego zastosowania.	SZOP FEDS 2021-2027

Liczba przebudowanych / zmodernizowanych ujęć wody (WLWK-PLRO233)	szt.	Liczba ujęć wody przebudowanych lub zmodernizowanych w ramach dofinansowanego projektu. Przez ujęcie wody należy rozumieć zespół budowli i powiązanych z nimi urządzeń, przeznaczonych do poboru wody.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody (WLWK-PLRO055)	szt.	Wskaźnik mierzy liczbę przebudowanych stacji uzdatniania wody w wyniku realizacji projektu. Stacja uzdatniania wody - zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do procesu uzdatniania wody, czyli doprowadzenia wody zanieczyszczonej do stanu czystości wymaganego dla danego zastosowania.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (WLWK-PLRO132)	szt.	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów w ramach realizowanego projektu, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiający dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności ruchowymi czy sensorycznymi. Jako obiekty należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych (wg. def. PKOB). Należy podać liczbę obiektów, a nie sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzone. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z wyposażeniem obiektów w rozwiązania służące osobom z niepełnosprawnościami w ramach danego projektu.	SZOP FEDS 2021-2027
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (WLWK-PLRO199)	szt.	Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami w ramach danego projektu. Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie wyżywienia. Do wskaźnika powinny zostać wliczone zarówno projekty ogólnodostępne, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień, jak i dedykowane (zgodnie z kategoryzacją projektów z Wytycznych w zakresie realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027). Na poziomie projektu wskaźnik może przyjmować maksymalną wartość 1 - co oznacza jeden projekt, w którym sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. Liczba sfinansowanych racjonalnych usprawnień, w ramach projektu, nie ma znaczenia dla wartości wykazywanej we wskaźniku. Definicja na podstawie: Wytyczne w zakresie	SZOP FEDS 2021-2027

		realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.	
--	--	--	--

Wskaźniki rezultatu są to wskaźniki odnoszące się do bezpośrednich efektów projektu, stanowią wynik realizacji projektu, ale mogą mieć na niego wpływ także inne zewnętrzne czynniki; niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie. Dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową (bazową). Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Muszą być adekwatne do celu projektu.

Dla każdego z wybranych wskaźników wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania „Jednostki miary”, „Wartości bazowej”, „Wartości docelowej wskaźnika”, a także „Sposób pomiaru wskaźnika”.

Wartość bazowa (tzn. wartość w momencie rozpoczęcia realizacji projektu) w przypadku każdego wskaźnika powinna być wykazana na poziomie „0”, chyba że definicja wskaźnika wskazuje inaczej.

Wartość docelowa dla wskaźnika rezultatu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika uzyskany w efekcie realizacji projektu.

Jako źródło informacji o wskaźniku wskazać należy odpowiedni dokument.

Wszyscy wnioskodawcy są zobligowani do określenia poniższych wskaźników rezultatu, jeśli są adekwatne do celu projektu.

Nazwa wskaźnika rezultatu	Jedn. miary	Definicja wskaźnika	Rodzaj dokumentu, w którym określono wskaźnik
Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia (WLWK-RCR042)	osoby	Dodatkowa ludność podłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia w wyniku projektów objętych wsparciem (oczyszczalnie i rozbudowa sieci). Oczyszczanie ścieków II stopnia (wtórne) odnosi się do oczyszczania ścieków komunalnych głównie w procesie biologicznego oczyszczania zgodnie z warunkami dyrektywy 91/271/WE (zob. odniesienia). Wskaźnik może być również wykorzystywany przez projekty wspierające rozbudowę systemów odprowadzania ścieków.	FEDS 2021-2027
Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej (WLWK-PLRR038)	osoby	Ludność podłączona do wybudowanej lub zmodernizowanej zbiorczej kanalizacji sanitarnej w wyniku realizacji projektów.	SZOP FEDS 2021-2027

Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę (WLWK-RCR041)	osoby	Ludność przyłączona do ulepszonej zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę w wyniku realizowanego projektu. Ulepszone zaopatrzenie w wodę interpretuje się w kategoriach dostępu (tj. nowych przyłączy do zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę), większej ilości wody dostarczanej do odbiorców, zmniejszenia straty wody oraz lepszej jakości wody. Norma UE dotycząca jakości wody do spożycia została określona w dyrektywie Rady 98/83/WE	SZOP FEDS 2021-2027
Straty wody w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę (WLWK-RCR043)	m3/rok	Roczna objętość strat wody zarejestrowanych w zbiorowych systemach zaopatrzenia w wodę. Wskaźnik obejmuje straty wody tylko w odniesieniu do sieci, które są finansowane w ramach realizowanych projektów. Wartość bazowa dotyczy rocznej objętości strat wody w odpowiednich sieciach w roku poprzedzającym rozpoczęcie interwencji. Cel końcowy odnosi się do rocznej objętości strat wody w roku następującym po fizycznym zakończeniu projektu i może wynosić zero, jeśli interwencja zakończy się 100% powodzeniem w eliminacji strat wody w danej części sieci. Wskaźnik posłuży do obliczenia procentowej redukcji strat wody w wyniku projektów objętych wsparciem.	SZOP FEDS 2021-2027
Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu (WLWK-PLRR018)	RLM	Wskaźnik mierzy ładunek ścieków oczyszczonych na oczyszczalni ścieków komunalnych pochodzący od użytkowników obsługiwanych dotychczas (przed zakończeniem projektu) przez system niedotrzymujący standardów, których to ścieki, w wyniku realizacji projektu, będą oczyszczane zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG, dotyczącej jakości oczyszczania ścieków. Sposób pomiaru: do wartości wskaźnika należy wliczyć ładunek ścieków oczyszczonych w oczyszczalni ścieków komunalnych pochodzący od użytkowników obsługiwanych dotychczas (przed zakończeniem projektu) przez system niedotrzymujący standardów, których to ścieki, w wyniku realizacji projektu, będą oczyszczane zgodnie z wymogami Dyrektywy 91/271/EWG, dotyczącej jakości oczyszczania ścieków. Wartość wskaźnika należy obliczyć za pomocą wzoru: $RLM = (\text{dobowa objętość ścieków [m}^3/\text{d]} \times \text{średnie BZT5 [gO}_2/\text{m}^3]) / 60 [\text{gO}_2/\text{Md}]$. Szczególne przypadki podczas pomiaru: - wskaźnik dotyczy przypadków, w których następuje dostosowanie parametrów oczyszczania ścieków do wymogów Dyrektywy 91/271/EWG, - za system niedotrzymujący standardów należy uznawać oczyszczalnię ścieków niespełniającą wymogów Dyrektywy 91/271/EWG, przez co wszyscy użytkownicy, których ścieki były przed zakończeniem projektu dostarczane lub dowożone (z bezodpływowych zbiorników), będą włączani do wskaźnika, - wskaźnik dotyczy wszystkich użytkowników: osoby fizyczne i podmioty publiczne oraz prywatne, - w przypadku projektów dotyczących poprawy jakości oczyszczania ścieków w oczyszczalniach, przy obliczaniu wskaźnika efektu powinno się brać pod uwagę jedynie ładunek ścieków wpływający na tę oczyszczalnię, w przypadku których w wyniku realizacji projektu nastąpiła poprawa jakości ich	SZOP FEDS 2021-2027

		oczyszczania, - jeżeli projekt dotyczy wyłącznie sieci kanalizacyjnej, do wskaźnika nie należy wliczać ścieków, które przed projektem były gromadzone w zbiornikach bezodpływowych i dowożone do oczyszczalni, a po projekcie są transportowane siecią (zmienił się wyłącznie środek transportu ścieków, a nie jakość oczyszczenia ścieków).	
--	--	--	--

W ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca ma obowiązek uwzględnić **wszystkie adekwatne** wskaźniki produktu oraz rezultatu z listy przedstawionej w powyższych tabelach, odpowiadające celowi projektu. Dodatkowo w ramach wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca może określić inne, dodatkowe wskaźniki specyficzne dla danego projektu, o ile będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu (tzw. wskaźniki produktu i rezultatu specyficzne dla projektu).

We wniosku o dofinansowanie należy określić, w jaki sposób i na jakiej podstawie mierzone będą wskaźniki realizacji celu projektu poprzez ustalenie źródła weryfikacji / pozyskania danych do pomiaru wskaźnika oraz częstotliwości pomiaru. Dlatego przy określaniu wskaźników należy wziąć pod uwagę dostępność i wiarygodność danych niezbędnych do pomiaru danego wskaźnika.

O ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej, efekt wsparcia na poziomie projektu występuje:

a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od rozpoczęcia realizacji projektu do ukończenia produktu w ramach projektu, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,

b) w przypadku wskaźników rezultatu określonych na poziomie projektu:

- **co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od ukończenia produktu w ramach projektu,**
lub
- **w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ FEDS (w umowie o dofinansowanie projektu/decyzji o dofinansowaniu) – w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek Beneficjenta i za zgodą IZ FEDS, jednak nie później niż do dnia 31.12.2029 r.**